

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มีหนังสือ
ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๗/๑๕๕๖ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ความว่า ตามที่พระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้
สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประกอบด้วย สมาชิกจำนวนเก้าสิบเก้าคน ซึ่งมีวาระ
การดำรงตำแหน่ง ๓ ปี โดยสมาชิกชุดแรกได้รับการสรรหาและเลือกกันเองแล้วประกาศในราช
กิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม ๑๑๔ ตอนพิเศษ ๗๖ ง ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๔ นั้น

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณาเห็นว่า ขณะนี้
สมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ชุดปัจจุบันใกล้จะครบวาระการดำรงตำแหน่ง ในวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๗
ซึ่งตามมาตรา ๒๗ (๕) กำหนดให้สำนักงานฯ มีหน้าที่ต้องดำเนินการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษา
ฯ ชุดต่อไป ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการสรรหาสมาชิกเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและถูกต้องตาม
กระบวนการสรรหาที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖ จึงขอหารือในประเด็นดังต่อไปนี้

๑. บทบัญญัติตามมาตรา ๖ วรรคท้าย ที่ว่า การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่ง
สมาชิกต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่มิเหตุให้มีการเลือกสมาชิกหมายถึง
วันที่ครบกำหนดวาระของการเป็นสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ชุดปัจจุบัน ซึ่งจะครบกำหนดในวันที่ ๗
สิงหาคม ๒๕๕๗ หรือไม่ประการใด

๒. กอปรกับในการดำเนินการตามมาตรา ๖ นั้น เพื่อให้การสรรหาสมาชิกบรรลุ
ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ จึงขอหารือว่าหากสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ
จะดำเนินการเพื่อเป็นการเตรียมการในการสรรหาสมาชิกในขั้นตอนต่างๆ จะสามารถดำเนินการ
ได้ก่อนวันครบกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งได้หรือไม่ประการใด ในขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

๒.๑ การตั้งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ

๒.๒ การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ จำนวน ๖ คณะ

๒.๓ การประชุมของคณะกรรมการฯ และคณะอนุกรรมการ เพื่อเตรียมการ
ในการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ

๓. สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ จะดำเนินการรับแจ้งการขึ้นทะเบียนขององค์กรตาม
มาตรา ๖ (๑) (ข) และ (ข) ในช่วงวันที่กำหนดในข้อ ๑ จนถึงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗

(ก่อนวันที่มีเหตุให้มีการเลือกสมาชิก ๑๕ วัน) ใช้หรือไม่ และถ้าหากไม่ใช่สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ จะรับขึ้นทะเบียนได้ควรเป็นไปในช่วงระยะเวลาใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว รวมทั้งได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) แล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า มาตรา ๖^๑ วรรคหนึ่งและวรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดว่าการได้มาซึ่งสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ดำเนินการเมื่อมีกรณีต้องเลือกสมาชิก และการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกต้องให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่มิเหตุให้มีการเลือกสมาชิก ซึ่งสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีวาระการดำรงตำแหน่งสามปีนับแต่วันประกาศรายชื่อสมาชิกในราชกิจจานุเบกษา ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘^๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และมาตรา ๙^๓ วรรคสองและวรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน อันเป็นบทบัญญัติที่ว่าด้วยการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกนอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระได้กำหนดว่า เมื่อบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกที่มาจากกลุ่มใดพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้บุคคลในบัญชีรายชื่อสำรองของกลุ่มเดียวกันนั้นซึ่งได้รับคะแนนในลำดับถัดไปเลื่อนขึ้นมาเป็นสมาชิกแทนตำแหน่งที่ว่าง และสมาชิกที่ได้รับเลือกเข้ามาแทน ให้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของสมาชิกที่ตนแทน ซึ่งจากบทบัญญัติของกฎหมายจะเห็นได้ว่า กรณีที่จะมีเหตุให้เลือกสมาชิกย่อมมีได้เพียงกรณีเดียว คือ

ส่งพร้อมหนังสือ ส่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๑๒๙๘ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๖ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๑ มาตรา ๖ การได้มาซึ่งสมาชิกตามมาตรา ๕ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อมีกรณีต้องเลือกสมาชิก ให้มีคณะกรรมการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จำนวนยี่สิบเอ็ดคนประกอบด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่มิเหตุให้มีการเลือกสมาชิก

๒ มาตรา ๘ ให้สมาชิกมีวาระการดำรงตำแหน่งสามปี นับแต่วันประกาศรายชื่อสมาชิก ในราชกิจจานุเบกษา และอาจได้รับการเลือกใหม่ได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระมิได้

สมาชิกซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าสมาชิกซึ่งได้รับการเลือกตั้งใหม่จะเข้ารับหน้าที่

๓ มาตรา ๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ สมาชิกพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

ฯลฯ

ฯลฯ

เมื่อบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกที่มาจากกลุ่มใดพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระตามวรรคหนึ่ง ให้บุคคลในบัญชีรายชื่อสำรองของกลุ่มเดียวกันนั้นตามมาตรา ๖ (๔) ซึ่งได้รับคะแนนในลำดับถัดไปเลื่อนขึ้นมาเป็นสมาชิกแทนตำแหน่งที่ว่าง

สมาชิกที่ได้รับเลือกเข้ามาแทน ให้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของสมาชิกที่ตนแทน แต่ถ้าเวลาเหลือน้อยกว่าเก้าสิบวันไม่ต้องดำเนินการเพื่อหาสมาชิกใหม่แทนตำแหน่งที่ว่าง

กรณีที่สมาชิกดำรงตำแหน่งครบสามปีตามมาตรา ๘ เท่านั้น นอกจากเหตุดังกล่าวแล้วไม่มีกรณีที่ต้องดำเนินการเลือกสมาชิกใหม่ ดังนั้น วันที่มีเหตุให้มีการเลือกสมาชิกที่กำหนดไว้ในบทบัญญัติแห่งกฎหมายจึงหมายถึงวันที่สมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดำรงตำแหน่งครบสามปีตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

ประเด็นที่สอง เห็นว่า การพิจารณาหลักเกณฑ์ของกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ ต้องพิจารณาบทบัญญัติทั้งมาตราประกอบกัน กล่าวคือ มาตรา ๖^๔ วรรคหนึ่ง กำหนดว่าการได้มาซึ่งสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ดำเนินการเมื่อมีกรณีต้องเลือกสมาชิก ซึ่งกรณีที่จะมีเหตุให้เลือกสมาชิก คือกรณีที่สมาชิกดำรงตำแหน่งครบสามปีตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และเมื่อมีกรณีต้องเลือกสมาชิกแล้วจึงจะให้มีคณะกรรมการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อทำหน้าที่พิจารณาสรรหาสมาชิก และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการสรรหาสมาชิก วิธีการตรวจสอบคุณสมบัติผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิก และแต่งตั้งคณะกรรมการ จำนวนหกคณะ โดยมาตรา ๖^๕ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน กำหนดให้การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่มิเหตุให้มีการเลือกสมาชิก ฉะนั้น หากสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติยังไม่ครบวาระการดำรงตำแหน่ง สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติยังไม่อาจดำเนินการตั้งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและคณะกรรมการจำนวนหกคณะได้

อย่างไรก็ตามเพื่อให้การดำเนินการของสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสามารถดำเนินการได้ทันภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ย่อมดำเนินการเพื่อเตรียมการสำหรับการเลือกกรรมการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ให้พร้อม เมื่อถึงวันที่มีเหตุให้มีการเลือกสมาชิกสามารถดำเนินการต่าง ๆ ต่อไปได้ทันที

ประเด็นที่สาม เห็นว่า มาตรา ๖^๖ (๑) วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดให้องค์กรตาม (๑) (ข) และ (ค) ต้อง

^๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑ , ข้างต้น

^๕ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑ , ข้างต้น

^๖ มาตรา ๖ การได้มาซึ่งสมาชิกตามมาตรา ๕ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อมีกรณีต้องเลือกสมาชิก ให้มีคณะกรรมการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจำนวนยี่สิบเอ็ดคนประกอบด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

องค์กรตาม (๑) (ข) และ (ค) ต้องเป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลและได้ขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ก่อนครบกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่มิเหตุให้มีการเลือกสมาชิก ถ้าองค์กรใดมีวัตถุประสงค์หลักหลายด้านให้ขึ้นทะเบียนเพื่อใช้สิทธิเลือกในด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น

เป็นองค์กรที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ก่อนครบกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่มีเหตุให้มีการเลือกสมาชิก ซึ่งจากบทบัญญัติดังกล่าว จะเห็นได้ว่ากฎหมายได้กำหนดหลักเกณฑ์ให้องค์กรตาม (๑) (ข) และ (ค) ต้องเป็นองค์กรที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานสภา ที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ก่อนครบกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่มีเหตุให้มีการเลือกสมาชิก สำหรับวันที่มีเหตุให้มีการเลือกสมาชิคนั้นได้วินิจฉัยไว้แล้วในประเด็นที่หนึ่งว่าหมายถึง วันที่สมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดำรงตำแหน่งครบสามปี ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว คือ วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๔๗ ดังนั้น ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมาและเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงสามารถดำเนินการขึ้นทะเบียนองค์กรตามมาตรา ๖ (๑) (ข) และ (ค) ได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปจนถึงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นวันก่อนวันครบกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่มีเหตุให้มีการเลือกสมาชิก

(นางสาวพรทิพย์ จาละ)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ธันวาคม ๒๕๔๖